

3. Thuissituatie

Als het niet goed gaat

Als het wel goed gaat

Door omstandigheden in de thuissituatie zoals scheiding, armoede of ziekte, ervaren leerlingen **uitdagingen in hun studievoortgang** en het bredere functioneren op school. Leerlingen ervaren school als onveilig, er is gebrek aan ondersteuning in het schoolfunctioneren en er is geen kennis van en/of begrip voor de stressbronnen in de thuissituatie.

Ouders bieden weinig **steun en betrokkenheid** bij het schoolleven van hun kind. Daarnaast kunnen ouders **onrealistische verwachtingen** hebben over de prestaties van hun kind, waardoor leerlingen druk ervaren.

Het schoolfunctioneren van leerlingen wordt thuis op een **positieve manier** gestimuleerd en ondersteund. Leerlingen die opgroeien in ongunstige omstandigheden ervaren school als een veilige plek waar ze gezien en gehoord worden en ervaren voldoende steun uit hun sociale netwerk om goed te kunnen functioneren op school.

Ouders hechten **waarde aan school**, hebben **reële verwachtingen** en hebben aandacht voor de behoefte en het welbevinden van hun kind. Ouders motiveren hun kind op positieve wijze en leggen **niet alleen nadruk op resultaten**.

Tip: kies niet alleen voor losse acties en interventies. Zet in op alle lagen in en om de school en met verschillende acties en interventies die op elkaar aansluiten. Denk na over verbinding en een blijvende inzet voor de toekomst. Zie ook het [stappenplan](#) 'Werken aan welbevinden'.

Aanbevelingen

3.1 Stimuleer **ouderlijke betrokkenheid** bij school (thuisbetrokkenheid), afgestemd op de doelgroep en leeftijd.

Inspiratie uit de praktijk

“Het is heel lastig om ouders die zelf niet betrokken zijn, tóch te betrekken. Als het wel goed gaat met een leerling verder, dan is dat wat het is. Maar als het niet goed gaat met een leerling, dan is soms de leerplichtambtenaar nodig of de schoolarts. Of de mentor die veel belt of anders uiteindelijk maar een keer langsgaat.”

Interventies

NJI toolkit ouderbetrokkenheid

Toolkit met praktische handvaten om samenwerking tussen school, ouders (en jeugdhulp) te initiëren en optimaliseren waarbij er rekening wordt gehouden met de behoeften van ouders.
Naar interventie.

School-Wide Positive Behavior Support*

Betrekt ouders middels ouderavonden of koffie-ochtenden bij de schoolontwikkeling van hun kind, waar zij via workshops kennis kunnen maken met SWPBS en regelmatig contact kunnen onderhouden met docenten
Naar interventie.

Mentorlessen over stress*

Ouders ontvangen een thema-avond over stress, waarin zij leren hoe zij hun kind kunnen ondersteunen in stressvolle periodes. Daarnaast leren ouders over het (preventieve) aanbod van het zorgteam.
Naar interventie.

Kanjertraining*

Ouders maken actief deel uit van de interventie door het bijwonen van de Kanjerles en ouderavonden waarin zij leren over de interventie en zij de principes thuis leren toepassen.
Naar interventie.

LEGSpedition*

Ouders krijgen via een ouderavond inzicht in de trends en ontwikkelingen in het leven van jongeren om zo beter aansluiting te krijgen bij de belevingswereld van jongeren.
Naar interventie.

**ter inspiratie een selectie van interventies met een oudercomponent maar niet ouderbetrokkenheid als hoofddoel hebben*

3.2 Bied extra ondersteuning of werk samen met professionals om jongeren die opgroeien in ongunstige omstandigheden **te empoweren** in hun sociaal-emotionele en gedragsmatige ontwikkeling en het functioneren op school.

Inspiratie uit de praktijk

“Sinds dit jaar werken we met een vaste jeugdhulpwerker voor een paar uur per week. Deze persoon vervult een brugfunctie tussen school en thuis. Wanneer school denkt dat er mogelijk iets gaande is kan de jeugdhulpwerker ingevlogen worden om thuis langs gaan en samen te kijken wat er nodig is. Ouders vinden dat soms wel wennen, maar daarna eigenlijk heel fijn en laagdrempelig. De jeugdhulpwerker maakt het mogelijk om super snel te schakelen, omdat deze de situatie intern kan bespreken en een concreet aanbod kan doen, zonder dat her eerst via allerlei lijnen en aanvragen moet.”

Interventies

School-Wide Positive Behavior Support

Er is aandacht voor gedrag en mogelijke achterliggende redenen hiervan. In samenwerking met jeugdzorgprofessionals biedt SWPBS aanvullende ondersteuning voor ouders en leerlingen die opgroeien in ongunstige omstandigheden.

Naar interventie.

Ouderbetrokkenheid

Door banden met ouders regelmatig en strak te onderhouden kan onder leerlingen die opgroeien in ongunstige omstandigheden sneller worden gesignaleerd wanneer er extra hulp nodig is en hier op ingespeeld worden.

Naar interventie.

3.3 Ga als school te hoge verwachtingen van ouders tegen door **reële adviezen** te geven.

Inspiratie uit de praktijk

Deze aanbeveling heeft geen bijbehorende inspiratie uit de praktijk.

Interventies

Deze aanbeveling heeft geen bijbehorende interventies.

3.4 Inspireer ouders om hun kinderen op **positieve wijze te motiveren**, door aan te moedigen, ambities aan te wakkeren en de waarde van school te benadrukken - maar niet eenzijdig op resultaat te focussen.

Inspiratie uit de praktijk

“Leerlingen bereiden op school zelf hun eigen ouderavond voor. Onder begeleiding van de mentor maken ze een PowerPoint met wat zij met hun ouders en mentor willen bespreken. Dingen die aan bod komen zijn bijvoorbeeld ‘hoe gaat het met je, wat gaat er minder goed, waar denk je aan’.”

Interventies

School-Wide Positive Behavior Support

Richt zich op het motiveren van leerlingen door aanmoediging, samen problemen oplossen, toezicht houden en positieve betrokkenheid. Ouders leren in workshops hoe zij ook thuis deze principes kunnen toepassen.

Naar interventie.

Ouderbetrokkenheid

Ouders kunnen zichzelf betrekken bij de schoolontwikkeling van hun kind door samen huiswerk te maken, te praten over school en een planning te maken kunnen. School kan deze betrokkenheid stimuleren.

Naar interventie.

Wegwijzer Mentaal Kapitaal

Deze pdf komt van de online Wegwijzer Mentaal Kapitaal (www.wegwijzermentaalkapitaal.nl). De Wegwijzer geeft aanbevelingen voor de aanpak van schoolstress, prestatiedruk en schoolverzuim, op basis van 8 domeinen.

Wetenschappelijke onderbouwing

Deze wegwijzer is tot stand gekomen door een langlopende studie naar stress, prestatiedruk en schoolverzuim bij jongeren in het voortgezet onderwijs. Alle aanbevelingen zijn voortgekomen uit literatuurstudies, resultaten van interviews en focusgroepen. Meer informatie over dit onderzoek is [hier](#) te vinden.

Geselecteerde interventies

Deze wegwijzer wordt up-to-date gehouden met betrekking tot de ontwikkeling en onderzoek naar nieuwe interventies. De huidige interventies zijn geselecteerd uit de Databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en de [Gezonde School](#) databank. We hebben gekozen voor interventies met erkenningsniveau “goed onderbouwd/beschreven” en “effectief”.

De beschrijving van de interventies is toegespitst op het gebruiksgemak van deze wegwijzer. Dit betekent dat de beschrijving van werkzame elementen vaak incompleet is en per aanbeveling kan variëren. Dit is afhankelijk van het werkzame element in de interventie en de aansluiting bij de aanbeveling.